

Többség és kisebbség

A szenátus tegnapi ülésén beszéd hangzott el a kisebbségekről. Graur többségi szenátor mondotta ezt a beszédet. Nevét meg kell jegyeznünk, mert az általa elmondott igazságok gondolkodóba kell, hogy ejtsék azokat, akik a kisebbségek elnyomását propagálják, akik ellenséget látnak Románia kisebbségeiben. Graur szenátor beszéde alkalmas arra, hogy megindítson egy egészséges folyamatot Románia kisebbségi politikájában és kiverje ellenségeink kezéből az állandóan mellünknek szegzett fegyvert, amely elnyomta kulturánkat és akadályokat gördített kisebbségi céljaink elé. A szenátor kijelentette, hogy a szlávok jelentik Románia jövője szempontjából a legnagyobb fenyegetést és az lesz a legnagyobb román államférfi, aki megtalálja ezzel a veszedelemmel szemben a védekezést. Kijelenti továbbá, hogy csak a magyarsággal karöltve lehet a veszedelmek ellen küzdeni. Beszéde további folyamán rátért arra, hogy a magyar kisebbségnek nagy faji kiválóságai vannak, amelyeket hasznosítani kell az állam megerősítése érdekében.

Nem a nemzeti elfogultság beszél belőlünk, amikor leszögezzük, hogy Graur román szenátor megtalálta, illetve ki merte mondani az igazságot. A bucaresti-i szenátusban gondolkodó, kulturálmunkások ülnek, akik a sovinszta eszméken túl, elfogulatlanul tudhatnak bírálói, ha hazájuk érdekeiről van szó. Bizonyára azoknak az uraknak a többsége is meglátta már ezeket az igazságokat. Meglátta a magyar fajnak kiválóságait, kulturális értékét, amelyeknek elnyomása, mellőzése egyben az ország elnyomását és mellőzését is jelenti. A magyar kisebbség egyetlen tétével, vágyával vagy akaratával sem törekedett az ország érdekei ellen. A magyarság kulturájáért küzd, a romániai magyar kisebbség faji elnyomását akarja megakadályozni és akik ebben mást is látnak, mint a nyíltan kimondott célt, azok nem érzik és nem értik meg az ország érdekeit.

Graur szenátor felebbentette most azt a függőnyt, amely mögé már mi régen beláttunk. A függöny mögé félték betekinteni azokat, akik az ország sorsát intézik. Félték meglátni, hogy a romániai magyar kisebbség európai kulturája nem hagyható figyelmen kívül. Ennek a kulturának a szabad szárnyalása magával ragadja és fellendíti az országot és ennek a népnek a faji kiválóságaihoz való asszimilálódás, csak erőt és értéket jelenthet egy ország számára. Ezt a kulturát és ezeket a faji kiválóságokat nyomták el Romániában. Hogy miért? Erre a kérdésre nem könnyű válaszolni. Lehet, hogy az elvakult gyűlölet adta a kezkebe az elnyomást fegyverét, lehet, hogy presztiziskérdés az egész, de az is lehet, hogy a tisztánlátás hiánya az oka annak, hogy a romániai magyarság eddig hiába küzdött céljainak eléréseért és minden politikai, vagy gazdasági jelenség, ami bennünket érintett, csupán rajtunk esett jogsérelem volt.

Vessenek már véget annak egyszer, hogy a népszerűség hajhászó, politikusok a parlamentben és a fórumon állandóan a kisebbségeket szidalmazzák és ezzel igyekezzenek a többségi nép között szimpátiát kelteni.

A szenátusban elmondott beszéd most rámutatott a megdönthetetlen igazságokra. És ha tisztánlátó, igazságot kereső emberek ülnek a szenátusi székeken, úgy ezekre az igazságokra visszaépítik a magyar kisebbségektől elvett jogokat és szabadon hagyják fejlődni kulturáját, amely egyformán érdeke a magyarságnak és Románia jövőjének.

A kamara ma elfogadta a felirati javaslatot.

Voicu Nitescu szerint a kisebbségeknek nincs okuk panaszra... — A kormány megvalósítja beígért kisebbségi programját.

Bucurestiből jelentik: A kamara ma délutáni ülését háromnegyed öt órakor nyitotta meg Pop C. István elnök. *Ghetmegeanu* előadó és *Voicu Nitescu* miniszter válaszoltak a felirati vita során elhangzott beszédekre. Voicu Nitescu nagy beszédben polemizált a kisebbségi szónokokkal és azt fejtette, hogy a kisebbségeknek nincsen okuk panaszra. A kisebbségi sajtó helyzete ma sokkal jobb, mint volt a magyar uralom alatt. Példának felhossa a Brassói Lapokat, amelynek provokálása büntetlen maradt.

— A kormány meg fogja valósítani beígért kisebbségi programját — mondotta a

miniszter — a nyelvhasználat tekintetében is.

Ezután foglalkozik a szászok és a zsidók helyzetével. Felkéri a kisebbségeket, várják be nyugodtan a kormány ígéreteinek megvalósítását, amely nem fog sokáig késni. Foglalkozik a felirati vita során elhangzott beszédekkel, amelyek főképpen azt sérelmezik, hogy az állampolgársági törvény revíziója nem szerepel a trónbeszédben. Ezzel kapcsolatosan leszögezi, hogy ez hamarosan meg fog történni, majd beszéde végén Iorga és Lupu dr. felszólalásaira válaszol. Voicu Nitescu beszéde után a kamara nagy többséggel elfogadja a felirati javaslatot.

Szombaton dönt az aradi Magyar Párt a választási paktum ügyében

Az elnöki tanács ülésén dől el, önálló listával megy-e a magyarság a küzdelembe, vagy más párttal együttesen.

(Arad, december 17.) Bár a községi választások időpontját márciusra halasztották el, az aradi Magyar Párt már most megállapítja, milyen álláspontot foglal el a választások alkalmával. Ecélből szombaton délelőtti ülést tart *Barabás Béla* dr. elnöke alatt a Magyar Párt elnöki tanácsa, amely a választások kérdésével foglalkozik. Szombaton dől tehát el, hogy az aradi Magyar Párt önálló listával indul-e a választási küzdelembe, vagy pedig paktumot köt valamelyik párttal.

A Magyar Párt központja — mint ismeretes — teljesen szabadkezet adott a helyi tagozatnak annak elbírálására, miképen vesznek részt a választásokon és így a szombati elnöki tanácsi ülés dönti el Aradra és Aradmegyére a kérdést. Miután úgy az önálló listának, mint a paktumosnak hívei vannak, élénk vita várható az ülésen. Akárhogyan dönt a Magyar Párt aradi tagozatának elnöki tanácsa, bizonyos, hogy a magyarság érdekeit fogja szem előtt tartani és bizonyos az is, hogy Arad és Aradmegye magyarsága egységes tömegben fogja a párt álláspontját diadalra juttatni.

Szordán a város kereskedelmi vállalatának ügye kerül az interimár bizottság elé. Az „Aradvárosi vállalatok” — A városi üzemek kommercializálása.

(Arad, december 17.) Holnap este folytatja a város interimár bizottsága a városi üzemek kommercializálásáról szóló szabályrendelet tárgyalását. Mint az *Aradi Közlöny* ma megírta, az interimár bizottság tegnap az ipari üzemekről szóló szabályrendeletet fogadta el, míg holnap a kereskedelmi vállalatokra kerül sor. Az üzemek kommercializálásának kérdése rendkívül fontos probléma, mert a városnak körülbelül százmillió lej értékű vagyomáról és ennek kezeléséről van szó. Ezért nagy érdeklődés kíséri a kommercializálás ügyét, amelynek végcélja az, hogy a városi üzemek nagyobb jövedelmet hozzanak.

Az „Aradvárosi vállalatok” név alatt működő mozi, autobus és tehervonat, valamint strandfürdő kereskedelmi vállalatokká alakulnak át 1930 január 1-vel. A kereskedelmi vállalatok sorába tartozik nemcsak a mostani Neptun-strand, hanem a jövő év tavaszán létesítendő új strand is. A vállalatok most készítik leltárukat és így a jelenlegi értékük csak később lesz ismeretes. Az „Aradvárosi vállalatok” jogi személyek lesznek és vezetésük felett a város mindenkori polgármestere, valamint a kommercializált közüzemek legfelsőbb bizottsága örököl.

A vállalat igazgatótanácsát a városi tanács választja meg. Parlamentári képviselők ennek sem lehetnek tagjai, épen úgy, mint az ipari üzemeknél. Az igazgatótanács bármelyik tagja ellenőrzést gyakorolhat a vezérigazgató működése felett. Kilenc tagból áll ez a tanács, amelynek összetétele a következő: 1. A vállalat

vezérigazgatója. 2. Az aradi pénzügyigazgatóság egy magasabb rangú tisztviselője. 3. Négy speciálista, közöttük legalább egy jogász, aki azonban nem lehet köztisztviselő. 4. Három köztisztviselő, lehetőleg városi tisztviselők. A tanács tagjainak mandátuma négy évre szól, azonban négy tag két évenként sorshuzás útján kiesik. A kiesett tagok újrválaszthatók. A vállalat ezenkívül három tagból álló ügyvezető-tanáccsal és felügyelőbizottsággal rendelkezik és a tiszta nyereség felosztása épen úgy történik, mint az ipari üzemeknél. A szabályrendelet kötelezi a város összes alkalmazottait és tisztviselőit arra, hogy ha a vállalatoknál valamilyen hibát találnak, nyomban tegyenek jelentést a város vezetőségének. A kereskedelmi vállalatok, épen úgy mint az ipari üzemek, városnál adómentességet élveznek.

Telefonforgalom

6 hajók és a szárazföld között.

Bevezetik a telefont az oceánjárókra.

Londonból jelentik: A postaigazgatóság egy tengerjáró hajón kísérleteket végzett a tengerről a szárazföldre való telefonálás ügyében. A kísérletek teljes sikerrel végződtek. A közeljövőben az összes oceánjárókon bevezetik a telefonszolgálatot. A bözvetítést egy tengerparti meglevő rádióállomás fogja végezni, úgy, hogy már a közeli hetekben megindulhat a telefonforgalom a tengeren járó hajók és a szárazföldi városok között.

BERGER ELKAN

a gyilkossággal vádolt gyulafehérvári metsző elmondja tragédiájának történetét.

Könyöradományokat gyűjt magának és családjának a földönfutóvá vált Berger Aradon.

(Arad, december 17.) Ma délelőtt halk és bizonytalan kopogás hallatszott a szerkesztőség ajtaján. Alacsony, fekete, összes szakállu férfi lépett be, alázatosan, meggörnyedve közeledett az íróasztalhoz és bemutakozott:

— Berger Elkán vagyok...

Kérdően néztünk reá. Kopott, fekete felöltő volt rajta és arcán a megtörttség, a szenvedés nyomain látszottak.

— Nem tetszenek emlékezni reám? ... — kérdezte rossz magyarsággal.

Valóban nem emlékeztünk. Még sohasem láttuk ezt az embert. De azután eszünkbe jutatta azt a tragikus történetet, amelynek annak idején központjában állott Gyulafehérváron. Berger Elkán a gyulafehérvári zsidó hitközség metszője volt és az ottani törvényszék gyilkosság bűntette miatt 6 esztendői fegyházra ítélt. Az volt a vád ellene, hogy ez év január 10-én Pank Traian mézárólegényt összeszólalkozás hevében, egy metszőkéssel meggyilkolta. Még nem telt el a hat esztendő és itt áll előttünk Berger Elkán.

— Nem gyilkoltam és kérem — folytatta halk, remegő hangon. — A mézáró-segéd késsel rohant felém, én védekezésből kivettem zsebemből a metszőkést és a szerencsétlen embert balkarján megsebesítettem. Nem szuntam fekéje, vadul, eszeveszetten rohant bele a késbe, én magam sem tudom, hogy történt, csak láttam, hogy folyik karjából a vér. Nem volt sulyos a seb, Pank Traian átkötötte zsebkendővel, hazament, még akkor éjszaka koresmázott is, a tisztátalan kezelés és a hideg miatt a seb elmérgesedett és a mézárólegény vérmergezésben meghalt.

— Hívják el az urak — beszélt tovább Berger Elkán — hogy a tragédiában zsidóságomért szenvedtem a legtöbbet. Ellenségem lett mindenki és nem a véletlen látták a szerencsétlenség okozásában, hanem azt, hogy egy zsidó meggyilkolt egy keresztény embert. Ezért kellett nekem eljönni Gyulafehérvárról, ezért volt kénytelen kiadni utamat a hitközség is. A táblánál megfeleltem az ítéletet, ott belátták igazságomat és a büntetésemet gon-

Bergernek mennie kellett Gyulafehérvárról.

datlanságból okozott emberölés címén 8 hónapi fegyházra szállították le. Már akkor kilenc hónapot ültem vizsgálati fogságban és a vizsgálati fogság idejét betudták a büntetésbe. Ki szabadultam.

— Becsületes munkával kerestem a kenyeremet és e borzalmas eset miatt földönfutó lettem. Feleségem, gyermekeim vannak, akiket el kell tartanom. Amíg álláshoz nem jutok,

a zsidóság jó szívet vagyok kénytelen igénybe venni, segítsenek családom eltartásában.

Könyvek jelennek meg szememben, zsebébe nyúl és egy írást mutat fel. Dr. Vágvolgyi Lajos aradi főrabbi hívja fel a zsidóságot Berger Elkán támogatására. Elmondja még, hogy ügyvédje felszólította, hogy a tábla ítéletét is felebbeze meg, mert a semmitűszék biztosan felmenti. Ő azonban megtört, idegei tönkrementek, nem bírja tovább a hajszát és nem akar felebbezni. Minden vágya az, hogy kenyérkeresethez jusson és csakidjait feleségét és gyermekeit eltarthassa.

És Berger Elkán, a gyulafehérvári tragédia hőse és egyik áldozata, lassan csoszogó léptekkel hagyja el a szerkesztőséget és elindul házról-házra járva összegyűjteni a filléret, mert kenyér kell odahaza...

A szabadfoglalkozásukat nem érinti a Madgearu-éle adóbehajtási javaslat.

Küldöttség a pénzügyminiszternél. — Sztrájkjal fenyegetődtek a szabadfoglalkozásuk szövetségének élén.

Bucurestiből jelentik: A szabadfoglalkozásuk szövetsége, amelynek tagjai orvosok, ügyvédek, mérnökök, gyógyszerészek és más hasonló pályán működők, tegnap gyűlést tartottak az új adóbehajtási törvényjavaslat ellen. Több olyértelmu javaslat hangozott el, hogy a szabadfoglalkozásuk proklamáljanak sztrájkot, ha a kormány nem

hagyja abba a kiméletlen és szívtelen behajtásokat.

A gyűlés után küldöttség kereste fel Madgearu pénzügyminisztert, aki kijelentette, hogy az adóbehajtási törvényjavaslat szigorú rendelkezései nem vonatkoznak a szabadfoglalkozásukra, akik adóvallomásaikat továbbra is szövetségük útján tehetik.

Sulyos zavargások Frankfurtban

Két napja tüntetnek a munkanélküliek. — Harcok a rendőrök és tüntetők között.

Frankfurt am Mainból jelentik: Hétfőn és kedden, a munkanélküliek nagyarányu tüntetése zajlottak le a városban. A tüntetések jobb helyen sulyos zavargásokká fejlődtek. A rendőrség egész nap készenlétben áll, hogy a zavargásokat megakadályozza. Több uccában harcok folytak a munkanélküliek és rendőrök között. Az ablakokból közáporral árasztották el a hatósági közegeket és egy rendőrt megkéselték. Az esti órákban meg akarták rohanni az élelmiszerüzleteket, azonban a kereskedők hamar lehúzták a redőnyöket.

Ma este a városháza előtt a munkanélküliek egyik csoportja megtámadott egy rendőrkülönítményt, amelyet annyira szorongatott, hogy kénytelen volt sortűzet adni a levegőbe. A tüntetések szüntelenül folynak, a városban óriási izgalom uralkodik.

Az ARADI KOZLONY gazdag karácsonyi száma rendkívül érdekes és szenzációs tartalommal, képekkel és rajzokkal illusztrálva jelenik meg.

TARCA.

Diner.

Írta: Bárány Hatvány Lili

A zuhogó eső, amely zörög az ablaktáblákon. Az autótaxi-társaság telefonszáma, amely nem felel. A másik autótaxi-társaság telefonszáma, amely szintén nem felel. Kétségbeesett várakozás a taxira, amely már ott áll régen a ház előtt, de nem ad életjelet magáról. A bezárhatalatlan taxiablak és az eső, amely új selyemharisnyánkra csöpög. A rendőr, aki a soffort felírja szabálytalan halás miatt. A sofför, akinek a kifizezésnél nincs pénz visszaadni öt pengőből. A lili, amely használaton kívül van. Az ajtónyitók szobaleány szemrehányó tekintete. Könnyed kérdéssünk a bekapásnál, hogy „talán nem vagyunk én az utolsók?” A háziasszony keserű mosolya, amivel biztosít, hogy az egész „nem tesz semmit”. Az egyik vendég csipős megjegyzése a pesti nők pontatlanságáról és a másik sóhaja, hogy ilyesmi Londonban — hát! Istennek — nem fordul elő. A bemenet a fagyos szobából a jeges ebédlőbe. A langyos leves, amely miattunk hűt ki. A jobb szomszéd, akinek orrából tíz nappal ezelőtt távolították el a polypokat és aki nagyon szívesen tart az operáció egyes részleteiről étvágygerjesztő előadást. A sokszalkás hal és a probléma: mi finomabb: érintetlenül hagyni a halat, vagy a szálkákat kiköpní.

A bal szomszéd, ki egy szót se szól és a szégyenítő tudat, hogy valószínűleg azért ültették mellénk, mert mi kető helyett is beszélünk. Szokványos megjegyzésünk, hogy a szép ész-

nek úgy látszik vége és az arra felelő rövid igen. A jobb szomszéd hódoló nyilatkozata, hogy betegségének kínos óráit csak regényünk olvasása révén tudta elviselni. Könnyelmű kérdésünk, hogy vajon melyik regényünket gondolja? Zavart felelete, hogy a regényben valami hindu siremlékről van szó. Kimért felvilágosításunk, hogy a szóbanforgó regényt, sajnos nem mi írtuk. A szárnyas, amelynek részei halála után is szétválaszthatatlanok. A kőkemény burgonyaszemek, amik közül egy kajánul ölünkbe ugrik, a még ki nem fizetett szürke moirée-ra. Bal szomszédunkhoz intézett meggondolatlan kérdés, hogy mit szól a new-yorki tözsdéhez. A visszautasító válasz és elpiruló arca, amelyből taníthatatlanságunkra következtethetünk. A vanília-parfait, amelynek külső oklala sós. A szembenülő ur, aki áthajol az asztalon és azt kérdezi, hogy mikor beszélünk legutóbb azzal a rokonunkkal, akivel nem vagyunk köszönő viszonyban. Kétségbeesett kérdésünk baloldali szomszédunkhoz, hogy mit szól a legújabb Molnár-darabhoz. A lesújtó válasz, hogy először nincs ideje ahhoz, hogy színházba járjon, másodsor, hogy a modernnek nem érdeklik. A savanyu szőlők, a fás körték és a fogakhoz ragadó bonbonok. Az evés alatt kihűlt szalon és a füstölő kályha. A kávé, amelytől biztos nem alszunk egész éjszaka és amely ezenfelül keserű, de amelyet unalmunkban mégis megiszunk. A kínos álldogálás az egyik kézben a kávécsészével, a másikban a likőrös pohárral. A bizonytalan lábom álló bridge-asztal. A tulajdonos szék és fűzőnk egyetlen halcsontja, amely leüléskor testünkbe furódik.

Az édes, szőke, kicsi babaasszony, aki ra-

jong a bridgeért, de csak egy fillér huszadrészébe játszik, mert hiszen nem azért játszik az ember, hogy nyerjen, ugy-e? A kedélyes ur, aki szívesen játszik, de már előre bocsánatot kér, mivel három éve nem volt kártva a kezében és ezt a bridge-játékot még sose játszotta, de nagyon szeretné megtanulni. A szigoru ur, akiről tudjuk, hogy minden párti után megmagyarozza nekünk, hogy ő ezt a játszmat, hogy játszotta volna. Az 51 lapból álló csomag. A letört hegyü ceruza. A játék, amely sokkal borzalmasabb, mint ahogy elképzeltük. A megállott karkötő-óránk. Az öt pohár pálinka, amit kétségbeesésünkben ittunk meg és ami holnapra meg fog ártani. A fekete tea és a vagdalt tojásszendvicsek, amely újított és az est végét jelzik. A vagdalt tojás, amely végleg elintézi a szürke moirée-t. Vita a háziur és a vendégek között, hogy mennyi taxit rendeljenek. A gyűlöletes házaspár, amely cselejtött taxit rendelni és amelyet így haza kell szállítani, noha a város másik végén lakik, mivel ugyis egyedül vagyunk és ugyis messze lakunk. A likőrtől keletkezett feigöresök, amelyek nem várnak holnapig, hanem máris jelentkeznek. A kávé által okozott álmatlanság. A pokoli éj. Kérdés önmagunkhoz, hogy mi az ördögnek kell dinerre menni és nem okosabb-e otthon maradni, egy jó könyvvel. Szent esküvés, hogy soha... soha többet. Vigasztalan ébredés másnap reggel. Az ágyunk mellett szóló telefon. A telefonból szóló sátáni hang, amely azt kérdezi, hogy csütörtökön szabadok vagyunk-e egy kis bridge-dinerre. Gyáva esküszegésünk és beleegyező válaszuk. És kezdődik az egész előlről.

Nagy vihar a magyar parlamentben.

A szocialisták zajosán tüntettek a fővárosi törvényjavaslat ellen.

Budapestről jelentik: A képviselőház folytatta a fővárosi törvényjavaslat általános tárgyalását, amelyen a baloldali zajosán tüntetett. Elsőnek Hunyadi Ferenc gróf szólalt fel és kifejtette, hogy a törvényjavaslat 2 millió pengővel emeli az adminisztrációs kiadásokat. Utána Baracs Marcell beszélt és azt mondta, hogy a törvényjavaslat életbeléptetésével a jobboldal a baloldalt állandóan terror alatt tarthatja.

A kormányparti képviselőket ellenmondónak és óriási zaj tör ki. Az elnök minősíthetetlen közbeszólások miatt többeket rendreutasít, majd Baracs befejezi beszédét. Utána Gáspárdy Elemér kormányparti védi a törvényjavaslatot. Óriási zaj van, szavai érthetetlenek, mire az elnök az ülést 10 percre felfüggeszti. Szünet után a szocialisták tovább zajonganak, végül a gyűlés 2 órakor véget ér.

Kökényessy Viktort teljesen tönkretette a Schleiszner-ügy.

Az ártatlanul rablógyilkossággal megvádolt Kökényessynek el kellett költözni Aradról. — Családjával együtt Timisoarán nyomorog. — Még a bucaresti-i irásszakértő honoráriumát is ő fizette ki. — Egy súlyos vád következményei.

(Temesvár, december 17.) Kökényessy Viktor volt főhadnagy hónapokon keresztül ült az aradi ügyészség fogházában vizsgálati fogságban. A legszörnyűbb váddal terhelve állott a vizsgálóbíró előtt: rablógyilkossággal vádolták. Heteken keresztül szenvedett ártatlanul Kökényessy Viktor, akire azt akarták rábizonyítani, hogy ő gyilkolta meg és rabolta ki Aradon Schleiszner Amália zenetanárnőt. Nagy port vert fel annak idején ez a nagyszabású bűnügy, amely azonban napra-napra jobban összezsugorodott, míg végül mindössze csak egy névtelen levél maradt a vád egyetlen terhelő bizonyítéka, amiről azt állították, hogy Kökényessy írta és azzal tévútra akarta vezetni a nyomozást. A névtelen levelet leküldötték Bucarestbe, ahol a hivatalos szakértők felülvizsgálták és megállapították, hogy

a döntő bizonyítékot jelentő levél nem Kökényessy kezeiről, azt semmi körülmények között sem írhatta a rablógyilkossággal vádolt volt főhadnagy.

A fogházigazgató szobájában találkoztam akkor Kökényessyvel, aki éppen feleségével beszélgetett. En voltam az első, aki akkor a szabadulását jelentő hírt tudomására hoztam és a sokat szenvedett ember sírva fakadt, hosszan zokogott. Minden bizonyíték ellene megdőlt és mégis még hosszabb ideig fogságban maradt, mert a bucaresti-i hivatalos értesítés egyre kése. Lassan haladt, amíg a bürokrácia labirintusában elérkezett Aradra. Végre kiszabadult Kökényessy, aki ártatlanul szenvedett hónapokon keresztül a börtönben.

Azóta nem láttam. Most véletlenül Timisoarán találkoztam vele össze. Kökényessy még mindig a hatása alatt áll a mult szomorú eseményeinek és nem bír szabadulni annak emlékeitől. Buskomor lett azóta és idegei teljesen felmondták a szolgálatot. Existenciáját teljesen kettétörték. Foglalkozását Aradon abba kellett hagynia. Új elhelyezkedést nem talált, kénytelen volt Timisoarára költözni. Ott próbált magának új elhelyezkedést biztosítani. És az ártatlanul rablógyilkossággal vádolt Kökényessy hónapokig tartó nélküli élete után Timisoarán próbált szerencsét. Itt is azonban csak a legnagyobb küzdelmek árán tudja a mindennapi száraz kenyeret biztosítani családjának.

De ez úgy látszik nem elegendő.

A közelmúltban felszólították Kökényessyt hogy a bucaresti-i irásszakértő honoráriumát fizesse meg.

Nem volt elegendő, hogy hónapokon keresztül vizsgálati fogságban szenvedett, ártatlanul rablógyilkossággal vádja alatt állott, elvesztette kenyerét, existenciáját, lelki- és testi- teljesen összetörte, beteggá tette a sok szenvedés, még ráadásul 4000 lejt kellett fizetnie a bucaresti-i irásszakértőnek, aki megállapította, hogy az ellene döntő bizonyítéknak felhozott névtelen levelet nem ő írta.

És Kökényessy, — ki most szőnyegekkel kereskedik, szőnyegügynök Timisoarán és alig tud annyit megkeresni, hogy egyik napról a másikra tenegdjön — kénytelen volt fizetni.

Családja szájától vonta meg a falatot, hogy a négyezer lejt kifizethesse, mert addig Bucarestből nem küldték le a hivatalos, eredeti szakértői véleményt.

— Fogalma nincsen önnök szerkesztő ur — mondotta Kökényessy Timisoarán — hogy mennyit szenvedtem azóta. A fogság alatt beteg let-

tem, idegileg teljesen összeroppantam és amikor végre kiszabadultam, nem volt maradásom Aradon. Hiába próbáltam meg mindent, nem voltam képs elhelyezkedni. Ha sógorom nem támogatott volna minket és nem küldött volna időnként ennivalót fajúrol, akkor éhenhaltam volna. Nem lettem helyemet, nem tudtam foglalkozásomat folytatni, egy lejt képtelen voltam keresni. Erre nem volt más mit tennem, miathogy átköltöztem Timisoarára. Azt gondoltam, hogy itt az idegen nagyobb városban talán mégis sikerül nekem valamit csinálni. Nem sikerült. Ma is a legnagyobb nehézségekkel küzdök, szőnyegekkel ügynökösödöm és örülök, ha a mindennapi ebédünket meg tudom keresni.

Ha szenvedéseiről beszél, lehajtja fejét és a kávéház márványasztalára potyognak könnyei. Az ártatlanul rablógyilkossággal vádolt Kökényessy sir. Siratja derékba tört életét, a fogházban hagyott egészségét, régi kedélyét, elvesztett existenciáját. **Ferenczy György.**

Zaleskyt kihagyják az új lengyel kormányból

Varsóból jelentik: A két hét óta tartó kormányválság valószínűleg ma éjszaka megoldást nyer. A köztársasági elnök ma estére magához kérte az egyes pártok vezetőit, valamint a közéleti élőkölöségeket, akikkel beható tárgyalásokat folytatott a válság megoldására vonatkozólag. A ti-

tokban folyó tanácskozásokról kiszivárgott hírek szerint Zalesky jelenlegi külügyminiszter kiesik a kormányból és helyét Patek moszkvai lengyel követtel töltik be. Hír szerint Pilsudsky marsall nyíltan a diktatura kikiáltása mellett foglal állást.

Panaszkodnak a kereskedők

A ruhás, a szűcs, a fás.

Csak a kishivatalnok örvend a napsugárnak.

a zöldelő december miatt.

(Arad, december 17.) December van és mégis aranszínű napsugárban fürdött a déli korzó. Enyhe szellő simogatta a tölben rügysző fák koronáit. Frissen nőtt zöld gyepp, ujra nyíló virágok és prémbundás asszonyok teremtették meg a zöldelő december bizarr hangulatát. Nehány nap múlva karácsony és mégsem rázta meg hóhérré szakállát a tél.

... és mindenki panaszkodik.

— A mai rossz gazdasági viszonyok mellett valósággal tragédiát jelent ez az abnormális időjárás — mondotta a ruhakereskedő — a forgalom az üzletekben teljesen megállott. Mindenki vár, senki sem vásárol. Alig adunk el egy-két télikabátot. Még az a kevés ember, is, akinek szüksége lenne télikabáttra, vagy ruhára és a pénze is meg lenne hozzá, gondolkodik. Egyik napról a másikra halogatója. Nem kényszeríti a bevásárlásra a hideg időjárás és titokban abban reménykedik, hátha nem lesz hideg, hátha át lehet sibilni a telet az átmeneti kabáttal, vagy pedig a trench coattal.

A szűcsmester az elkeseredés hangján a következőket mondja:

— Soha még ilyen szezonom nem volt. Megvallom őszintén, nem sokat reméltem ettől az ősztől, számítottam arra, hogy a rossz gazdasági viszonyok miatt csak mérsékelt forgalmat várhatok, de ilyen tragikusan szomorú vásárról még álmodni sem mertem. Nem kell egyebet mondanom, minthogy az őszi szezonban az elmúlt év meglehetősen tartózkodó forgalmának még harminc százalékát sem bizonyítottam le. Nyögünk az adó alatt, irgalmatlanul jön a végrehajtó és kimélet nélkül

megperdiül az állami jazz — csak azt nem kérdi senki tőlünk, hogy miből fizessünk, amikor senki sem vásárol.

A fatelep tulajdonosa a következőkben változta a helyzetet:

— A rossz gazdasági helyzet, a pénzügyi válság teljesen megbénította az építkezést. Épületfában alig csináltunk valami forgalmat, ami azonban semminek sem revezhető. Az őszen biztunk. A tüzfaforgalom megindulásától vártuk, hogy egy kissé javuljon helyzetünk. Azt reméltük, hogy befolyik egy kis pénz és abból legalább a legfontosabb kötelezettségeinknek eleget tehetünk. Ha mást nem, legalább adót fizethetünk. És mi történt? A tüzfaforgalom is megállott. Az abnormális időjárás miatt még tüzelőfát sem vásárolnak az emberek. Mindenki igyekszik, amíg csak lehet megspórolni a fát. Hozzá jön még az utóbbi napok esőzése, amikor azért nem vásároltak tüzelőfát, mert ugyanis megázik szállítás közben. Napokon keresztül alig látunk egy-egy vevőt. Ha ez még tovább is így fog tartani, akkor a fakereskedelemben katasztrófától lehet tartani.

De a többi kereskedők is panaszkodnak. Csak két emberrel találkoztam, aki örült a december tavaszi hangulatának. Az egyik egy kiszívesztéses úszóviselő volt.

— Bár így tartana még néhány hétig — mondotta — legalább addig is megszabadulnék a fűtés gondjaitól.

A másik egy álmodozótelkü fiatal hölgy volt, akinek lelkéből új érzéseket váltott ki a zöldbeborult december.

(—anczy.)

Az árusítás művészete

A lelkesedés és a tapintat szerepe az elárulástásban. — Részletek dr. Orel Géza könyvéből.

Orel Géza dr. c. kir. főigazgató, a Kereskedelmi és Iparoktatási Tanács tagjának most jelent meg „Az árusítás neveléstana” című munkája. Ebből az uttörő munkából adjuk az alábbi érdekes fejezetet:

A lelkesedés az eladás művészetének legnagyobb titoktartója. A lelkesedés lelkesedést kelt. Az eladó lelkesedése felkelti a vevőt is. Amerikai kereskedelmi utazók mondása: „Mi nem teszünk mást, mint megnézzük a vevőinket és fellelkesítjük őket.” A legtöbb emberben nincs meg a határozott cselekvőképesség; ha energikus etadóval találja magát szemben, átveszi az eladó energiájának egy részét és ez az átvett energia, amely voltaképpen csak visszértér a valódinak, mégis elég arra, hogy elhatározásra, illetőleg rendelkezésre bírja a vevő szándékozót. Az ingadozó embernek van egy érzése és ez az érzés, hogy valamit tennie kell. Az egyes eladó felhasználja ezt a gyenge érzést és aláírta vele a rendelőlappot, azaz megköti az üzletet. Az emberek nagyrésze csak bizonytalanul érzi, hogy mit akar, hogy mit szeret: legtöbbször határozatlanul tapogatózik, hogy mi felel meg neki. Ilyenkor van szükség a lelkesedésre. A lelkesedés az a büvészpálca, amelynek érintése világossá és erőteljessé teszi azt, ami gyenge és homályos. A lelkesedés valósággyá válik, ami csak ködkép volt. A lelkesedés a győzelem titka a versenyben. Előrel — buzdítja katonáit a vezér. — Rajta! — kiáltja a versenycsapat vezetője. — Bátorság, fogjunk munkához minden erőnkkel! — mondja a tanár — és mivel a parancs adója a parancsot követi, a példa felvilágosít. Ez az, ami az elme bizonytalan megmozdulását cselekvéssé érleli. A példa ragadós. Öntudatlanul mennek utána az emberek. Az eladót is ez a versengés hajtja, e nélkül a haitóerő nélkül féltannyt sem érne el. A becsvágy a legbiztosabb alapja a győzelemnek. A becsvágnak igen jelentékeny szerep jut az adás-vevés létrejöttében.

A tapintat olaj az eladás gépezetére, annak állandóan üzemben tartására. A tapintat arany, mint látni a vevő szemével, gondolkodni a fejével. A tapintat bizonyos fokú éberség az adott helyzet megítélésében. A tapintat átsegíti, kivezeti az árusítót a kellemetlen helyzetekből. A vevő ezt ritkán veszi észre; de észreveszi akkor, ha hibát követ el az árusító. A tapintatnak formái: alkalmazkodás, türelem, találatkonyság, udvariasság stb.

A tapintatos kereskedő nem vesztí el kedvét, bármilyen vevővel találja is magát szemben. A tapintatos kereskedő, ha látja, hogy nem sikerül az üzlet, nem erőszakolja, főleg, ha látja, hogy a vevő ellenkezni szeretne. Az érveket úgy sorakoztatja a vevőnek, hogy ne adjon okot a támadásra. A tapintatos eladó kerüli minden disputát, mert az csak rossz gondolatokat szül. Ne felejtse az árusító, hogy tapintatlan személyek sohasem látják be hibáikat, sohasem látják magukat olyanoknak, mint a milyenek. A tapintatlan ember minden szimpátiát és megértést nélkülöz. Lincoln Ábrahám mondotta:

„Éreztess az emberrel, hogy barátja vagy, akkor nem lesz nehéz meggyőződni: mutasd az ellenkezőt, akkor nem lesz hatalmad vele szemben.”

Vannak vevők, akik mindig szeretnek ellenkezni. Ilyenkor az adás-vétel olyan lefolyás, mint mikor homok kerül a fogaskerekek közé.

Hogyan osztja el a tapintatlan kereskedő a helyzetet, arra leírok egy esetet. Valaki bluzt ment vásárolni. A kereskedő kérte, hogy vegye le a kabátját, mert úgy könnyebb a próba. A levett kabát akasztózsínre roszszul volt bevarrva. Erre a kereskedő kérdezi a vevőtől, ki varrta fel? A vásárló kiváncsian kérdezi, miért kívánja tudni? Mert rosszul van felvarrva, feleli a kereskedő s aki azt felvarr-

ta, nem tud varrni. Az akasztót a vevőnek nőtestvére varrta fel. Erre a nagyfokú tapintatlanságra a vevő felvette kabátját és eltávozott. Mit kellett volna tenni? A nézegetés, vagy próba alatt észrevételül felvarrni az akasztót.

A tapintatnak testvére az udvariasság. Az udvariasság politura. Megkülönbözteti a jól kiszolgáló árusítót, az antipatikustól. Az udvariasság megteremtője és benttartója a barátságos atmoszférának. Az udvariasság ráadás, amely a vevő az áruhoz kapott többletetnek érez. Ezt a többletet nem felejtí el a máskor is szívesen visszajön érte.

Minden ellenvetést türelemmel kell hallgatni. Jusson eszünkbe, hogy úgy sem tart örökké, de meg a finom modortól meg is szelidülhet az érdes modoru vevő. Mert ha ilyen a vevő, ráeszmél és bensőleg restelkedik. Esetleg később, hazafelé menet. S vizsgáló kijavítani a hibát.

Györky újból interpellál, hogy Szeitovszkyt lemondásra bírja.

A szociáldemokraták folytatják támadásukat a magyar belügyminiszter ellen.

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a rendőrségi laktanya a Titan faipari r.-t.-től vásárolt telke ügyében, továbbá mert a rendőrségnek a Titan r.-t.-től való butorvásárlást ajánlották, a képviselőházban a szociáldemokraták éleshangu támadásban részesítették Szeitovszky Béla belügyminisztert.

Ma Györky Imre szociáldemokrata képviselő a következő interpellációt jegyezte be:

„Nem érzi a belügyminiszter, hogy a Titan r.-t.-vel kapcsolatos ténykedései miatt alkalmatlannak bizonyult a belügyminiszteri tárca betöltésére és nem tartja-e az időt elérkezettnek, hogy állásáról lemondjon.”

Az interpelláció politikai körökben nagy feltűnést keltett, minthogy maga Bethlen nemrég adott választ a belügyminiszter elleni támadásokra.

Borzalmas születésnap ajándék.

Meggyilkolta apját, hogy anyjának kedveskedjen születésnapjára.

Berlinből jelentik: Wedereitschken keletporoszországi faluban Mertis gazdát megölte 17 éves fia. A gyilkos anyja, örömben lakomát csapott. A rendőrség megállapította, hogy Mertis állandó viszályban volt a családjával.

„Nem érzi a belügyminiszter, hogy a Titan r.-t.-vel kapcsolatos ténykedései miatt alkalmatlannak bizonyult a belügyminiszteri tárca betöltésére és nem tartja-e az időt elérkezettnek, hogy állásáról lemondjon.”

Angliát csődbe viszi mostani adópolitikája

Melchete lord nyilatkozata. — A jövő évre

Londonból jelentik: Melchete lord, az angol vegyipari tröszt elnöke, a londoni kereskedelmi és iparkamara közgyűlésén nyilatkozatot tett, amely szerint, ha a mostani adópolitika rövidesen véget nem ér, egész Anglia biztos csőd elé megy. Az állam szociális szolgálata költségei minden egyes lakosra az utolsó harminc év alatt 14 shillinges tételtől 36

ujabb 19 millió fontos teher hárul a lakosságra, shillingre emelkedett. A tényleges kiadások pedig 22 millió fontról évi 360 millió fontra.

A kormány a jövő évre újabb 19 millió fontnyi terhet hárít az országra az új törvényjavaslatokkal. A szociális állami terheknek ezzel az újabb emelésével ismét egy lépés történt az angol ipar csődje felé.

Iroda om és mives

* Az aradi városi színház heti műsora. Szerda: Diákszerelm (revüoperett, B. bérlet.) Csütörtökön, pénteken: román előadás. Szombaton: Bolygó zsidó (látványos kiállítású daljáték, premijer C. bérlet.)

* A Diákszerelm varázsa örökké tart. Ennek a darabnak valami friss, úde tavaszi illata van. Ez magyarázza, hogy a közönség nem tud betelni vele, minthogy nem tud betelni a gyönyörű muzsikával sem. Ma este is a Diákszerelm kerül színpadra, de épenugy műsoron van szombaton és vasárnap délután is, mérsékelt helyárakkal.

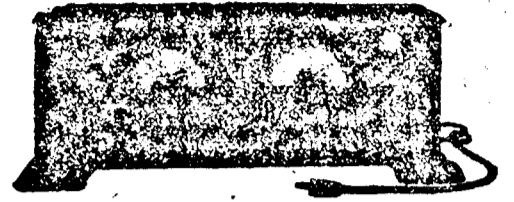
Steinway & Sons August Förster
világmarkás zongorák
ugyszintén Rud. Stelzhammer, Carl Dörr, Original Jungl, Ferdinand Karl stb. wiani elsőrendű gyártmányok gyári képviselője:
FAIX J. zongoratermében

Arad, Széchenyi utca (volt Bathvány-utca) 25. szám.

* A Bolygó zsidó szombattól fogja magával ragadni a közönséget. Ez a remek, keleti tárgyú daljáték-ujdonság minden képzeletet felülmúl pompás kiállításával, felejthetetlen muzsikájával és magával a gyönyörű szűzséjével, amely a régi bibliai idöket viszi a színpadra nagynevű festők műveinek eredetije után. Krisztus a kereszten például költői szépségű színpadi kép lesz. A daljáték megkapja egyaránt a keresztény, mint a zsidó közönséget, mert ez a darab magába foglalja mindazt, amit énekekkel, szép színpadokkal, hatásos darabokkal kihozni lehet. Nagy Ancy. Lendvay

INGELEN „U4W“

4 lámpás, védőrácsos hálózati
Rádió készülék

Hangrősségben, hangtisztaságban,
selektivitásban felülmulhatatlan.

Ara Philips lámpákkal: Lej 18.000

Böske, Veér Paula, Indra Manyi, Kassay, Balázs, Jeney, Joanovits és Csutina játszik a főszerpeket. Külön eseménye lesz a darabnak Győző nagyszerű Jézus-alakítása. Gömör rendez, Gellért dirigál.

* Wolff Károly és Diószeghy László képtárlata az aradi Kulturpalota kiállítási termében napról-napra nagyobb közönséget vonz magához. A mai napon is számos látogatója volt a kiállításnak és képvásárlások is történtek. Megállapítható, hogy ilyen sikere régen volt Aradon egy képkiallításnak. A látogatók gyönyörködve szemlélik a szebbnél-szebb festményeket és elragadtatással gyönyörködnek Mende Erzsébet művészi ötvösmunkáiban is.

Fischer Lajos a genovai törvényszék fogházában ül.

Fischer elkészült védekezésével és megírta élete történetét.

Genovából jelentik: Öt nappal ezelőtt, december 12-én, partra szállították a Conte Verde ocaánjáróról Fischer Lajost, akinél mindössze 4 darab 100 pengőst és egy pár pengő valutát találtak. A viharos tengeri ut alatt Fischer elkészült védekezésével megírta élete történetét és a Fischer—Vacuum r.-t. bukásának okaí. A genovai törvényszék fogházában helyezték el, de rövidesen kiadják Magyarországnak. Pestí rokonai a hitelezőknek állítólag 50 százalékos egyezséget ajánlottak fel.

Nagy a konkurrencia Aradon — Élni csak muszáj. — Érdekes történet a kolbászok- a fűrészporgyűjtők frontján. ról, meg a fűrészporról.

Téli kép. Talán ma már nem is gyakori: az uccán fűrészgép zakatol. A hasábok lelendülnek az ölek négyzetéből. A körfűrész fogai mohón harapják négybe-ötbe testüket.

Fafűrészelés.

A gép alatt lassan kis fűrészporthalom. A falomból domb. Szép, sárga fűrészpör. Száraz fa pora. Nem ég sűrű füsttel.

A motor, ez az izgága öreg már csak elgyengülten döhog. A ledöntött őriást ötvágásba szelte. Az erdő városi utja bekanyargott a pince bolt-hajtásai felé.

Abban a pillanatban, ahogy utolsót kattog a motor s elvonul a gép a fűrészpordomb fölött, toprongyos alak nyomul elő. Igen, erről mintázni lehetne a Munkanélküli szobrát. Kezében veder. néhány szál cirok és két zsák. Két karcsu, amolyan ötvenkilós.

A fűrészes régi ismerőse. Köszön:

— Lehet?

A fűrészes:

— Az uraknak nem kell, talán a házmesternek a járda miatt...

A házmesterrel azonban nem törődik. Óvatosan, mintha finom nullást takarítana össze, söpri — a fűrészpört. Hozzáértéssel, aggódó gonddal. A forgácsot is beleturja. Titkon elcsen egy lapos hasábocskát. Azzal lapátolja. Az egyik zsákból már kipereg a por. Fölállítja a zsákokat. Megrázza. A fűrészpör alig rúkkol össze. Szakérteemmel mondja:

— Nem megy összebb... Nem tapad... Száraz...

A második zsák már csak félig telik. Itt is jön egy szakértői megállapítás:

Aradi exportőr esete a csehszlovák határon.

A nagykarolyi adóhivatal 1000 lej adót vetett ki minden export-lóra. — Száz romániai ló kalandja a határon.

(Arad, december 17.) A legutóbbi időkben olyan események játszódtak le egyes határlomások közelében, amelyek megdöbbenéssel tölthetnek el mindenkit, akik az ország kereskedelmi életével törődnek és szomorúan látják a román export állandó sorvadását. Eddig az volt az általános hiedelem, hogy az export leromlását a rossz exportpolitika, a magas kivitel illetékek idézik elő, most azonban mindinkább kiviláglik, hogy egyes hatósági közegek tulkapásai is jelentékenyen hozzájárulnak ahhoz, hogy a külföldi kereskedők és szállítók, ha csak lehet, mellőzik a román importot.

Jellemző ezekre a sajnálatos határmenti állapotokra egy tekintélyes és ismert aradi kereskedő esete. A szóbanforgó aradi kereskedő régóta tart már feni összeköttetést csehszlovákiai cégekkel és így történt, hogy legutóbb a Klein és Kovács ungvári cég a csehszlovák hadsereg lószállítására 100 db. lovat rendelt egy aradi kereskedőnél, aki a lovakat csakhamar össze is vásárolta, bevaggonozta azokat, elintézte az ezzel járó formáságokat szabályszerűen s a szállítmány utnak indult Csehország felé. A 100 ló azonban csak Nagykarolyig utazott zavartalanul. Itt feltartóztatták a vagonokat a nagykarolyi adóhivatal közegei és azt követelték az aradi kereskedőtől, hogy minden ló után fizessen 1000 lej adót. A kereskedő jól tudta, hogy az adóhivatali közegek követelése jogtalan, de azt is tudta, hogy a nagykarolyi adóhivatal a zilahi pénzügyi körzetbe tartozik és azzal is tisztában volt, hogy míg odafordul orvoslásért, addig lekési a terminust és nem tudja kellő időre leszállítani a lovakat. Ép azért egyezkedni kezdett és 20.000 lej lefizetése ellenében tovább mehett a ló-

— Három és fél öl lehetett...

Az utolsó szemig fölszedi a fűrészpört. Amikor végzett, lühegve vonul elő egy hasonló figura a vederrel, cirokszálakkal, zsákokkal:

— Elkéstem — morogta elkeseredetten — pedig a Mihály bátya azt mondta, csak délután jöjtek, előbb jöttem, mégis későn... — és gyilkos tekintettel mérte végig a fűrészeset, aki becsapta.

Az meg nevet. Mondhatnám az okos üzletember sztereotip mosolyával:

— Bizony édes lelkem, nem áll már az alku. A kollegája tiz szál kolbászt ígért a fűrészpörért füstölés után, maga csak ötöt... Élni csak muszáj!...

Élni csak muszáj...

Az élelmesebb fölpackolozik. Az ő válla kapja az ötven tele kilót, az asszony a huszonötöt. Semmi nyoma a fűrészmunkának. A rendőr nem írhat föl senkit. Mihály bátya a fűrészfogait feni. Majdnem ugy cseng, mint a kaszapengetés. Az élelmes visszaszól:

— Mihály bátya, tehát holnap tizenegykor...

Mihály bátya hunyorít:

— Rendben.

Eltűnik az ötven kiló, meg a huszonöt. A hopponmaradt fűrészporszededegető alkudni kezd a kegyosztó Mihállyal. Nem is tart sokáig:

— Tehát tizenkét szál kolbász, de vérest is kapok... Tizre gyűhet, maghajtom a masinát...

Mert ugyebár élni csak muszáj. Két szál kolbász nyereség. És vérest is kap füstölés után.

Salgó Pál.

Szövet, selyem, paret, vászon, zsebkendők karácsonyra leszállított áron L. Grünberger & Co. cégnél

ARAD, Str. Motlana (Forray-ucca) 2. Hunyadi-palota.

Eltemették Mehedinteanu Jánost.

Nagy részvét kísérte utolsó útjára a fiatalon elhunyt aradi román újságíró.

(Arad, december 17.) Ma délután temették el impozáns részvét mellett Mehedinteanu Jánost, a fiatalon elhunyt aradi román hírlapíró. A temetésen az aradi hatóságok, a város román társadalmának számos tagja, valamint több román és kisebbségi újságíró vettek részt. Arad megye képviselőjében Marsieu Justiu dr. megyei prefektus, a város nevében Popa Constantin kultúr tanácsos, a tanári kar nevében Gavanescu I. jelent meg, míg a temesvári újságírókat Banciulescu és a kolozsvári Újságírószervezetet Dalea I. hírlapíró képviselte. Koszorút helyeztek el a ravatalra: Az Adeverul, Dimineata, Vointa Poporului és a Romanul lapok szerkesztőisége.

A temetési menet az arad megyei közközházból indult el s végighaladva a főútvonalon fordult vissza a felső temető felé. A temetés alkalmával bucsuztató beszédet mondottak: Popa Constantin a város nevében, Banciulescu I. az Adeverul és Dimineata kiadó, Iorga Theodor hírlapíró a két lap szerkesztőisége, valamint a Vointa Poporului, Dalea I. a kolozsvári szervezet, Gavanescu I. az aradi tanár, Puticiu Pompil dr. a Romanul nevében beszélt, majd Negura Sándor hírlapíró mondott bucsubeszédet. Mehedinteanu halála alkalmából az aradi városházára is kitűzték a gyászlobogót, miután az elhunyt hírlapíró gondnoka volt egyszersmind a városi színháznak.

Megfelebbezték a városi költségvetést

(Arad, december 17.) December 21-én, szombaton jár le a tíznapos terminus, amelyet a törvény a költségvetés közszemlére tételére ír elő. E határidő alatt bárkinek jogában áll a költségvetést megtekinteni és megfelebbezni. Beavatott forrásból nyert információk szerint ma délelőtt egy felebbezés érkezett az aradi városháza iktató hivatalába, amelyben a város 1929. évi költségvetését megfelebbezik. A felebbezés indokai — miután az akta még nem érkezett a város vezetőségéhez — nem ismeretesek. A felebbezés sorsa felett a belügyminiszterium fog dönteni.

transzport. — A sorozási napra érkezett meg ugyan Csehszlovákiába a 100 ló, de már a sorozás után és csak kiváló minőségűeknek volt köszönhető, hogy átvették azokat.

Nem sokkal ezután újból szállított állatokat Csehszlovákiába az aradi kereskedő. Nagy károlyban újból feltartóztatták a vagonokat, ekkor azonban a kereskedő sürgönyözött Zilahra, ahonnan csakhamar megjött a távirati rendelkezés, hogy a szállítmányt azonnal utjára kell engedni.

Az aradi kereskedő ezután feljelentést tett az erőszakoskodó nagykarolyi közegek ellen Zilahon, mivel az előbbi szállítása alkalmával 20.000 lejes károsodás érte.

Véres gyermektragédia Budapesten.

Egy 16 éves diák féltékenységből agyonlőtte 14 éves barátját. — Szerelmi dráma egy szőke leány miatt.

Budapestről jelentik: Megdöbbenő tragédia játszódott le tegnap este a Mária Valéria-telepen, ahol egy 16 esztendő diák lelőtte 14 éves barátját. A gyilkosság oka féltékenység volt. A gyermektragédia részletei a következők:

Ulics György 16 éves diák és legjobb barátja, Pudila Sándor 14 éves diák szerelmesek voltak egy szép szőke diákleányba, aki szívesebben vette Pudila udvarlását. Ulics bánatában elhatározta, hogy végez barátjával.

Ellopta otthonról apja Frommer-pusztolyát és tegnap, amikor harmasban sétáltak, lelőtte Pudilát, aki holtan esett össze.

A leány rémülten hazaszaladt, míg Ulics megborzadva tettétől, az Egres-erdőben rejtőzött el. Ott talált rá ma reggel a rendőrség, amely a megdöbbenő gyilkosság felfedezése után nyomban megindította a nyomozást.

A késő éjjeli órákban előállították a Mária Valéria-telepi szerelmi dráma főhősnőjét, P. Ilonkát. A szép, szőke leány azt vallotta a rendőrségen, hogy a két fiuval sétálni ment, majd Ulics váratlanul revolvert rántott elő és drámai hangon azt mondta:

— Valamelyiketek kettőtök közül meghal.

Pudila megnyugtatta a leányt, mondván, hogy az egész csak komédia, a revolver nincs is megtöltve. Mikor a gyilkosság színhelyére értek, Ulics ugra előrántotta revolverét, amelyből egy golyó kiesett. Ulics azt parancsolta Pudilának, hogy vegye fel a golyót.

Pudila lehajolt, ekkor dördült el a halálos lövés, amely után Ulics azonnal futásnak eredt.

A tragikus ügyben a nyomozás erélyesen folyik.

Mozi.

Szerdán 5, 7 és 9 órakor CENTRAL MOZGÓ: EGY GRAND KOKOTT NAPLÓJA. Főszerepekben: Fee Malten, Mary Kid, Fref Döderlein.

ELITE MOZGÓ. SZERELMI ŐRÜLET.

Kitűnő vígjáték, Monty Banks-szel. GRADISTE MOZGÓ 7 és 9 órakor PUSZTÁK KIRÁLYA, cowboy-dráma.

Olcsó és szép meséskönyvek
Levelepapírok, Töltőtollak,
Karácsonyfadíszek
Sándor Ferencnél
nagy választékban, megveházzal zzenben.

H I L E K.

Itt a tél.

A regátban, Bécsben és Svájcban megindult a havazás. — Aradon ma volt az első fagy.

(Arad, december 17.) Megérkezett a komoly tél, ma reggel Aradon már csupán egy fokot mutatott a hőmérő a fagypont felett és az esti órákban csipős, téli szél szakadt végig a városon. A világ minden részéből nagy havazásokat jelentenek, úgy hogy most már felkészülhetünk arra, hogy holnap vagy holnapután megérkezik Aradra a hó-hullám.

Bucuresti-i jelentések szerint a regát több helyén már egészen télies az időjárás. Az Apuseni hegyekben napok óta hull a hó és a falvak lakóit az erdőkből előbátorkodó farkascsordák nyugtalanítják.

A tél beköszöntéséről a külföldön, alábbi jelentéseink számolnak be: Zürichből jelentik: Svájcban nagyarányú hóesés indult meg. Egyes helyeken a hóréteg vastagsága eléri a harminc centimétert. A hőmérséklet a legtöbb helyen fagypont alatt áll.

Bécsből jelentik: Ma este hat órakor nagy hóesés volt Bécsben. A Bécs környékén lévő magaslatokat vastag rétegben hó fedi.

— **Időprognózis.** Változó, jórészt szeltes idő, helyenkint csapadékkal és valószínűleg további hűsüléssel várható.

— **Az új bucaresti-i angol követ a régens-tanács előtt.** Bucarestből jelentik: Pallairet utónnan kinevezett angol követ, ma audien-cián jelent meg a régens-tanács előtt és bemutatta megbízó-levelét.

— **A magyar jóvátétel ügye.** Londonból jelentik: A hitelező államok elhatározták, hogy amennyiben Hágában nem tudnának megegyezést találni a magyar jóvátételi kérdésben, azt ismét a jóvátételi bizottság elé terjesztik. Bulgáriára vonatkozólag olyan határozatot hoztak, hogy elmentek az engedékenység legvégső határáig és a jóvátétel ügyében több engedményt nem adhatnak Bulgáriának.

— **Megalakul a gazdasági kisanant.** Bucarestből jelentik: Mironescu külügyminiszter prágai utjának egyik eredményeképpen a jövő hónapban megalakul a gazdasági kisanant. A külügyminiszter ez ügyben befejezte tárgyalásait és megállapodott abban, hogy a gazdasági kisanant megalakulása január hónapban Prágában lesz.

— **Magyar felszólalás a Felvidék autonómia érdekében.** Prágából jelentik: A szenátus mai ülésén, a kormány-nyilatkozat vitája alkalmából, Grosschmid magyar keresztényszocialista szenátor szólalt fel. A kormány-nyilatkozat ellen foglalt állást és pártja nevében kijelentette, hogy ragaszkodnak a Felvidék autonómiájához és kisebbségi jogaikhoz.

Köhögés, tüdőhurut

leghatásosabb ellenszere a dr. Földes-főle Pertussin sirup. — Készíti dr. Földes-gyógyszertár, Arad.

— **Ausztriában is jobbra fognak hajítani.** Bécsből jelentik: A nemzetgyűlés kereskedelmi bizottsága elhatározta, hogy 1932. január 1-től egész Ausztriában bevezeti a „jobbra hajts” elvét.

— **A diákkisanant kongresszusa Prágában.** Prágából jelentik: Tegnep kezdődött meg a diákkisanant kongresszusa. A kongresszuson kijelentették, hogy a magyar diákság teljesen a kormány eszköze lett és ezért a diákszövetség kénytelen elvből küzdelmet indítani a magyar diákság tevékenysége ellen.

— **Véglegesített aradi kórházi szemorvos.** Bucarestből jelentik: Az egészségügyi miniszter dr. Chindler Gyula aradi kórházi szemorvost véglegesítette állásában.

— **Közzemlére kerülnek január elsején a választási listák.** A választói listák ma már teljesen készen áll. A közigazgatási szolgálat ma elrendelte, hogy január 1-től 31-ig a listákat közzemlére tegyék.

Atrepülték az óceánt és Braziliában lezuhantak a spanyol pilóták

Challes és Laro-Borghes sulyosan megsebesültek.

Rio de Janeiróból jelentik: Challes és Laro-Borghes pilóták repülőgépe a brazilai partokon Macsióban kénytelen volt leszállni és állítólag az egyik repülő meg is sérült. A hír egyelőre meg erősítetlen.

Később érkezett jelentések szerint Challes és

Laro-Borghes repülőgépe Macelo mellett lezuhant és mind a ketten sulyosan megsebesültek. Rio de Janeiró állam kormányzója személyesen intézkedett, hogy orvosok és speciálisták menjenek a színhelyre.

Dr. Baran Coriolan lesz Temesvár új főpolgármestere.

Kijelölték a lemondott Domasneanu utódát.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Domasneanu György nyugalmazott tábornok, Temesvár főpolgármestere betegségére való hivatkozással lemondott állásáról. A kormány ma megállapodott, a lemondott főpolgármester utódjára vonatkozólag, akit Baran Coriolan dr. képviselő személyében jelöltek ki. Domasneanu György főpolgármester májusban vette át

Temesvár város vezetését és lelkiismeretesen végezte kötelességét. Ujabbban a főpolgármester betegeskedni kezdett és orvosai azt tanácsolták neki, hogy legalább fél éven át tartózkodjon minden munkától. Orvosai tanácsán kívül — hír szerint — az a körülmény is közrejátszott Domasneanu lemondásában, hogy a belügyminiszter nem részesítette kellő figyelembe előterjesztéseit.

Zavargások a iasi-i egyetemen.

Katonaság szállta meg az egyetemet. — Az előadásokat felfüggesztették.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Tegnep reggel ismét nagyarányú diákszavargások voltak a iasi-i egyetemen. A zavargások az orvosi fakultáson törtek ki, a kémiai laboratóriumban. A verekedések során hat zsidó és két román diák megsebesült, számos ablak betört. A hatóságok nyomban megtették a szükséges intézkedéseket a rend helyreállítására. Nagyobb különítmény csendőr szállta meg az egyetem épületét, míg több diákot a rendőrség őrizetbe vett. Délután megismétlődtek a tüntetések és emiatt katonaság szállta meg az egyetemet. Az incidensek miatt az előadásokat felfüggesztették. Ma délelőtt a diákok tüntető menetben vonultak végig a városon.

A diáktüntetésekkel kapcsolatosan Su-

muleanu professzor, a kémiai laboratórium igazgatója a Curentul munkatársának kijelentette, hogy a zavargások délelőtt tíz órakor kezdődtek, amikor jelentették neki, hogy a folyosón agitáció folyik. Nyomban abbahagyta az előadást és a folyosóra ment, felszólítva a diákokat hogy vagy menjenek be a laboratóriumba, vagy pedig hagyják azonnal el az egyetem épületét. Ezután folytatta előadását. Közvetlenül az előadás végezte előtt úgy látta, hogy egy Blumenfeld nevű zsidó diák fejbeveri Holban diákot, majd az ablakon keresztül elmenekült. Ezután kezdődött meg a zavargás, amelynek során Holban diák sulyos sérüléseket szenvedett. A Curentul szerint Catichi iasi-i ügyész ma megkezdte a vizsgálatot a diákszavargások ügyében.

Hatósági és nyilvános ellenőrzés mellett lesz az IPAROS SORSJEGYEK huzása

— **Az Aradhoz csatolt területek lakóinak városi illetéke.** Az interimár bizottság holnapi ülésén a város pénzügyi szolgálata jelentést tesz arról, hogy miképpen történik meg a jövő évben az Aradhoz csatolt területeken az adó-kivetés. Mint ismeretes, január elsejével Ó- és Ujmikelaka, Buzsák, Csálatelep és a vesztőhely Aradhoz kerülnek és már most meg kell állapítani, milyen városi illetékeket fognak a lakosok fizetni és mennyivel kell hozzájárulniok a város terhehez. Szó van arról, hogy az idecsatolt területek részére külön városi adóhivatalt állítanak fel, hogy a lakosságnak ne kelljen minden esetben a városba bejönnie.

— **December 22-én lesz Miss Európa esküvője.** Budapestről jelentik: Miss Európa, Simon Böske, december 22-én tartja esküvőjét Brammer Pállal.

— **Scotus Viator cikke Jugoszáviáról.** Rómából jelentik: A Giornale D'Italia közli Seton Watson ismert angol publicista cikkét, amelyben megírja, hogy a tízéves jugoszláv királyság ez-ideig nem volt képes megoldani a délszláv kérdést. A lap hozzát teszi, hogy a jugoszláv diktatura ezt a kérdést egyáltalán nem is tudja megoldani.

Legfinomabb kivitelben

150 lej 6 drb. levelezőlap-fénykép

KOSSAK és SCHWARZ fényképészeti műteremben

Arad, Str. Bratianu 3. (volt Waitzer-ucca) készülnek.

— **Uj találmány a hó és jég megolvasztására.** Londonból jelentik: Az egyik londoni egyetem vegyszeti osztályán új folyadékot találtak fel a hó és a jég megolvasztására. Az új anyagot a new-yorki uccákon fogják kipróbálni, ahol félig vízzel telt öntözőkocsikba helyezik el és a havas aszfaltra a vízzel együtt locsolják ki. Az új olvasztó-anyag a kifröcskolt vízzel együtt folyik le a csatornába és mindenütt megolvasztja az utlába akadó jeget. Ezzel az anyaggal törték meg legutóbb a Szent Lőrinc-folyón összegyűlt jégtorlaszokat.

— **Halálozás.** Tegnep este Melis István aradi zongorakészítő hirtelen meghalt. Temetése december 18-án, szerdán délután 4 órakor lesz az elhunyt Numa Pompiliu (Kasza)-ucca 21. számú lakásáról. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Emelkedett a munkanélküliek száma Angliában.** Londonból jelentik: A hivatalos jelentések szerint az angol munkanélküliek száma ismét emelkedett. A statisztika megállapítja, hogy Angliában 1 millió 304.500 munkanélküli van.

— **Halálraírt szabotáló hivatalnokok.** Moszkvából jelentik: Jekaterinoslavban a szovjetbizottság közigazgatási szabotálás miatt hat hivatalnokot halálra, tizenkettőt életfogytiglan tartó kényesermunkára ítélt.

— **Fizetésektelen lett egy régi budapesti cég.** Budapestről jelentik: Budapest egyik régi, előkelő cége, a Simon István csemegekereskedés ma fizetésektelenséget jelentett. A cég ötven százalékot ajánl fel hitelezőinek.

Karácsonyi és új-évi lev. lapok
vizonteladásra is KERPE L-né!

— **Leégett egy dohánygyár Berlinben.** Berlinből jelentik: A Bingen-dohánygyár ma reggel kigyulladt. A 30 méteres torony hátsó része felrobbant és beomlott. A gyulékony dohánykészlet növelte a tüzet. A gyár teljesen leégett. Az anyagi kár 2 millió márka.

— **Vasuti szerencsétlenség a regátban.** Bucarestből jelentik: Nagyarányu összelütközés történt Pallas állomáson, ahol két teher-vonat hibás váltóállítás következtében egymásnak ütközött. A kár meghaladja az egy millió lejt.

LEGUJABB.

Nagyarányu bányakatasztrófa Amerikában.

Felrobbant a bányalég. — Eddig 68 holttestet hoztak ki a tárnákból.

New-Yorkból jelentik: Oklahoma állam határán levő New-Calster város területén álló bányákban borzalmas katasztrófa történt. Több tárnában felrobbant a bányalég, amely nagy pusztítást végzett. Az elpusztult tárnákban többszáz bányász dolgozott. A mentési mun-

kálatok nagy erővel megindultak és már az első órákban számos eszméletlen munkást kihoztak az égő tárnákból, azonban a halottak száma óriási. Eddig 68 holttestet találtak, de bizonyos, hogy ez a szám több mint a kétszerezésére fog emelkedni.

— Az Aradi Közlöny t. hirdetőihez! Az Aradi Közlöny karácsonykor gazdag tartalmu, nagy ünnepi számot ad. Minden kereskedő és iparos érdeke, hogy hirdetése az Aradi Közlöny vaskos karácsonyi számában benne legyen. Az Aradi Közlöny meglepetés számba menő karácsonyi száma az ünnep következtében több napon át forog az Aradi Közlöny hatalmas előfizető és olvasó táborának kezében. Rendkívül fontos tehát, hogy a hirdetés akkor legyen a lapban, amikor mindenki ráér az újságot alaposabban átolvasni. Hogy a hirdetés a lapban jó helyre kerüljön, már most ajánlatos azt az Aradi Közlöny kiadóhivatalában feladni.

— Leégett az orhei-i városháza. Bucurestiből jelentik: Nagy tűz pusztított a régi királyságbeli Orhei városban, ahol a városháza kigyulladt és mire a tűzoltók kivonultak, az épület egy része leégett. A kár meghaladja a negyed millió lejt.

— Fofiu továbbra is fogságban marad. Fofiu Coriolan vasuti pénztárnok, aki egyik vezetője volt a Müller-féle sokmillió vasuti panamáinak, kérvénnyel fordult a vizsgálóbíróhoz és szabadlábra helyezését kérte. A kérelmet azonban a vádtanács elutasította. Kercsek József szabadlábra helyezését is foglalkozott a vádtanács, de az ő vizsgálati fogságát is harminc nappal meghosszabbították.

— Karthágó az 1930. évi eucharisztikus kongresszus színhelye. Budapestről jelentik: Az 1930. évi nemzetközi eucharisztikus kongresszust a világ katolikusai Karthágóban tartják meg.

— A szovjet a karácsony ellen. Moszkvából jelentik: A szovjet élénk propagandát folytat a karácsonyi ünnepek megtartása ellen. Azok a munkások, akik elfogadták az 5 napos munkahetet, e határozatot, hogy december 25-én dolgoznak és napi keresetüket a munkáslapra fizetik be.

— A Kölcsey-egyesület irodalomtörténeti előadása. Altalános érdeklődést kelt Aradon a Kölcsey-egyesület magyar irodalomtörténeti előadássorozata, amelyet minden szerdán és pénteken este 6 órakor tartanak kiváló előadó professzorok a Minorita-Kulturház felolvasótermében. A legközelebbi előadást Kara Győző tanár tartja holnap, szerdán este és előadásának tárgya az Aurora Kör irói és Kölcsey Ferenc működésének ismertetése lesz.

— A Hakoah Sportegylet értesíti választmányi tagjait, hogy f. hó 19-én este 9 órakor a Városi Kivéházban levő klubhelyiségében választmányi és fegyelmi ülést tart. Feltétlen megjelenést kér az Elnökség.

— Rendőri hírek. János Ernő, egy aradi piskótagyár tulajdonosa, ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek elloptak a gyárhelyiségből két, tizenhatezer lej értékű bundát. A rendőrség bevezette a nyomozást. Ma délután egy barna bőrtáskát találtak a Salacz-uccában. A táskában talált iratok Rubinstein Sándor névre szólnak. Igazolt tulajdonosa átveheti azt az első kerületi rendőrségen.

— Világrekord a 200 yardos női mellúszásban. Magdeburgból jelentik: Az itteni úszóversenyen Schrader Hilda német bajnoknő a 200 yardos mellúszásban új világrekordot állított fel, 2 perc 57.8 másodperces idővel. Az eddigi világrekordot King kisasszony, angol bajnoknő tartotta 3 perc 2 másodperces idővel.

LEGKÖZELEBBI KERESZTRETJÉNYÜNK a gazdag tartalmu karácsonyi ünnepi számunkban jelenik meg.

— Kedvezményes utazás és vizum Karácsony alkalmából Budapestre. Már közöltük, hogy a nagyváradi Dácia Hivatalos Menetjegyiroda fiókirodát nyit Aradon. Ez a fiókiroda szerencsés kombinációba került a Sándor Ferenc könyvkereskedéssel, mely Aradon legnagyobb arányu vizumirodája révén eddig is szoros kapcsolatot tartott fenn az utazóközönséggel. Az iroda — programjához híven — főként kedvezményes utazási lehetőségeket fog az aradi közönség részére kieszközölni és már most egy nagyarányu kedvezménnyel örvendeztetni meg azokat, akik a Karácsonyt Budapesten akariák tölteni. A Menetjegyiroda féláru vizumot és 33 százalék utazási kedvezményt nyújt a Budapestre utazók számára Karácsony előtt. Részletes felvilágosítások a Dácia Menetjegyirodában (Sándor Ferenc könyvkereskedés) Aradon, Bulv. Reg. Mária 10.

Eletjelt adott a Pinguinek szigete.

Október óta megszűnt az összeköttetés az Indiai Óceán egy francia szigetével. — Éhhalál és elepedés fenyegette Szent Pál szigetének lakóit.

Párisból jelentik: Az elmúlt héten az Aradi Közlöny párisi forrásból közölte azt a hírt, hogy

az Indiai Óceánon a Jöreménység-fokától mintegy négyezer kilométernyi távolságra fekvő Szent Pál nevű kicsiny francia szigetről két nap óta nem érkezett jelentés.

A francia gyarmatügyi minisztérium rendelkezése többiben megkíséreltek rádió-összeköttetést teremteni a világtenger elhagyatott délkörein fekvő szigettel, de ezek a kísérletek teljesen eredménytelenek maradtak. Már-már az a feltevés alakult ki, hogy

Szent Pál szigete valamilyen gigantikus, kozmikus erupció vagy tengerrengés következtében elsüllyedt az Indiai Óceán habjaiban.

A Szent Pál sziget, amelyet Anatole France, a világhírű francia író „Pinguinek szigete” című regénye tett ismertté az egész világon, egészen kicsiny, alig néhány kilométernyi hosszúságú, vulkanikus eredetű sziklaképződmény, a melyen az Indiai Óceánt végigszántó borzalmas viharok következtében nem nőtt sem fa, sem bokor! A szikes talaj, amelyen csak gyéren terem a fű, a katáng és a moha, kecskék és juhok számára biztosítja csak a kellő eleséget és a szigeten tanyázó kivándorolt bretonok, valamint a közeli Uj-Amszterdami szigetcsoporthoz tartozó állattenyésztéssel foglalkozva tengetik nyomorult életüket.

Minden két hónapban a francia kormány utasítására külön postahajójárat keresi fel a kicsiny szigetet, hogy élelemmel és közszükségleti cikkekkal lássa el az ott tengődő lakosságot. Október kilencedike óta Szent Pál szigetének rádióállomása, valamint a dróttalan táviróállomással kapcsolatos kábeltávíróhivatal nem adott választ a párisi és indokina felhívásokra. A francia gyarmatügyi minisztérium tizenégy napig eredménytelenül kísérletezett az összeköttetés helyreállítását a tízezer

A finom, aromatikuss illat,

amely minden csészéből felszáll, igazolja, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti a

HORNIMAN'S
TEA

kilométernyi távolságra fekvő szigettel, végül pedig utasítást adott a Csendes Óceánon cirkáló Macquarie postahajónak, hogy haladéktalanul keresse fel az oceanografikai térképeken jelzett Szent Pál szigetet, annak felderítésére, vajjon az egyáltalán létezik-e még?

Most azután a postahajóról érkezett jelentés alapján megbízható hír érkezett az elvesztettnek hitt szigetről.

A Pinguinek szigete nem merült el az Óceán habjaiban, ellenben egy irtózatos, trópusi forogó, az ausztráliai vizekről érkező ciklon elsöpörte a sziget rádióállomását

és szétszaggatta a karvastagságú kábeltörőket is, amellyel a sziget összeköttetésben állt a külvilággal.

Szent Pál szigetének mintegy 370 főnyi lakossága — nagyoobrészt halászok és állattenyésztők — a legnagyobb kétségbeesésben, reménykedve várták a felmentő francia hajót! — Ételmiserük már fogytán volt és a világtenger sziklaszirtnén élő szerencsétlenek minden emberi segítségtől elzárva, már-már az éhhalállal néztek szembe. Fokozta a lakosság szörnyű helyzetét az ijesztően fenyegető vízhiány is, mert az október 9-én lezajlott tornádó óta felhőtlenül derült ég mosolygott a szigetre, úgy, hogy még a szokásos trópusi zivatarok sem enyhítették a sziget lakóinak vizinségét.

Most azután az idejekorán érkezett segítség megmentette a regényes sziget lakosságát. Közben pedig az indokina kormányzóság részéről utnak indított Euripide francia cirkáló orvosi segélyt is nyújtott a fenyegetett lakoságnak, amelynek körében a legutóbbi hetek során járványos megbetegedések törtek ki.

KOMOLY ÉS HUMOROS IRÁSOK képekkel és rajzokkal tarkítva jelennek meg az Aradi Közlöny meglepetésszámba menő, nívós karácsonyi számában.

GALOSI ÉS SOSONI
TRETORN
 MARCA MONDIALÁ

KÖZGAZDASÁG.

Haralamb Henri a Temesvári Bank élén.

Elterjedt hírek szerint a Banca Marmorosch aradi fiókjának volt vezetője kerül Paximade igazgató helyére, aki visszamegy Nagyváradra.

Temesvárról jelentik: A napokban olyan hírek terjedtek el temesvári közgazdasági körökben, hogy újabb változások lesznek a Temesvári Bank vezetésében. A jól értesültek már arról is tudtak, hogy új igazgató kerül Szana Zsigmond örökébe és Paximade Alexandru igazgató visszamegy Nagyváradra a Banca Marmorosch ottani fiókjának az élére

és helyébe a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársasághoz új vezető kerül Haralamb Henri igazgató személyében, aki a Banca Marmorosch aradi fiókjának volt a vezetője és amikor Paximade Temesvárra került, a nagyváradi fiók vezetője lett. Az Aradi Közlöny munkatársa érdeklődött a Banca Marmorosch aradi fiókjának vezetőjéről.

Original-Colonial-Rum.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy díveltük a bukaresti dr. A. Urbenmu-fele kémiai gyár technikai és kereskedelmi vezetését és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönséget

ORIGINALIS-COLONIAL-RUM

mal tudjuk ellátni, amit ez a gyár különleges koncesszió alapján valódi jávai cukornád-melasseból termel.

Bürger Albert R. T. Targu-Mures Marosvásárhely.

Megjegyzés. Tekintettel arra, hogy ezen Originalis-Colonialis-Rum gyártására ezidőszorint gyárunknak egyedül van koncessziója, kérjük a t. közönséget, hogy magát hangzatos nevű utánzatoktól megtéveszténi ne hagyja, hanem kérje mindenütt az eredeti erjesztés után nyert Original-Colonial-Rum-ot, mely árban és minőségben minden versenyen földül áll. Rumon kívül gyártunk: aetherikus olajokat, gyümölcscsörpöket, méregmentes festéket.

Gyógyszerkémiai osztály üzembelievezése folyamatban van. Prospektussal és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

ahol a következő felvilágosításokat kaptuk:

— Hivatalosan még nincsen semmi értesülésünk erről. Szóba került ugyan, hogy Paximade és Haralamb igazgatók helyet cserélnek, de ez még csak kombináció. Paximade egészségének ugyanis nem konvenial a temesvári éghajlat és nagyon szeretne visszamenni Nagyváradra. Konkrét formában azonban még erről nem értesültünk.

— Névesere. Az Aradi Közlöny ma reggeli számában nyomdáiba következtében névesere történt. Egy csődtárgyalással kapcsolatban beszámoltunk arról, hogy Feinkuchen Izidor aradi kereskedő ellen beadott csődkérelem ügyében tárgyaltak. A szóbanforgó kereskedő azonban nem azonos Feinkuchen Izidor ismert aradi téglagyárossal, hanem egy másik Feinkuchenről van szó, aki ellen egy egész jelentéktelen összeg miatt kértek csődöt. Megállapítottuk a törvényszéken, hogy Feinkuchen Izidor téglagyáros ellen semmi néven nevezendő hasonló kérelem nem érkezett be és ő így nem is állhat vonatkozásban a csődbírósággal.

— Árverés a postavámnál. Az aradi posta-vám igazgatósága ezúton is felhívja az érdekelteket, hogy e hó 2-án reggel 9 órakor a vám helyiségében nyilvános árverés tartatik, eladásra kerülnek az alábbi árak: 23 kgr. vatelin, 123 kgr. kötött áru, 72 kgr. szerpentin, 70 kgr. naplár, 18 kgr. kötött áru (50% selyem), 108 kgr. cénaára (50% selyem), 31 kgr. kötött áru, egy nagy kosár, 11,500 kgr. gyapjúára, 63 kgr. kartonreklam, 28 kgr. makulatura-papír, 13 kgr. gyermekjáték, 50 kgr. száraz bél, 60 kgr. gummi bocskornak, 1 vászon táská, egy csomag írópapír, 13 kgr. vasbor, 7,500 kgr. selyem kötöttáru, egy üres láda, 560 liter irtartalmu tölgy- és bükkhordó, 1 vászon örölt kö, 10 kgr. gyermekjáték, 158 kgr. gyapjú-szövet, 156 kgr. gyapjú-szövet, egy darab üres kosár, 890 kgr. réz gépalkatrész, egy mérleg, kilenc pár selyem harisnya és 1 kgr. bobór, két darab ezüst gyertyatartó, két vas-szűrő, 47 pár ezüst fülönfüggő, 50 kgr. aranyozott réz medalion, egy kgr. ezüst til. konfekció áruk, 3 kgr. aranyozott collicerek, egy selyem asztalterítő, 7 kgr. fotópapír

A szorokszítésért kedvelően
SALGÓ HENRIK
 felet.

NYELTÉTEL.

E rovat alatt közlésért nem vállalunk felelősséget.

Üzv. Melis Istvánné szül. Klémann Katalin mélyszégyes fájdalomtól megörten, de a jóságos Isten szent akaratában megnyugodva a maga, úgy az alólirottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomoruan jelenti a felejthetetlen drága jó férj, sógor, nagybácsirokon, jóbarát és ismerős

Melis István

zongora készítő

f. évi december hó 16-án este fél 8 órakor, életének 56-ik s boldog házasságuk 26-ik évében, váratlan rövid szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 18-án délután 4 órakor fognak a Str. Numa Pompei (Kasza-u.) 21. sz. saját gyászházából a rom. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a helybeli alsó temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. é. december hó 19-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Pihenése csendes, árága emléke áldott legyen!

Arad, 1929. december hó 16-án.

Róth Fidél és neje szül. Klémann Zeuzsánna, id. Fülöp József és neje szül. Obermajer Mária, sógor és sógornői. Ifj. Fülöp József és neje szül. Nagy Rebi, Fülöp Lajos és neje szül. Szilágyi Ermi, Fülöp F. H. Klári, Ilonka, id. Michl József, Anna, Margit, ifj. Michl József, unokaöccsei és hugai és az összes itt és távoli rokonok, jóbarátok és ismerősök

Varga Imre utóda, "Szent Margit" temetőkezési intézet, Arad, Strada Brațianu (Weitzer János-u.) 24.

Már a nagymamája is a „Csokoládékirály“-tól

(vált Ferray-uoca)

vásárolta a legfinomabb salonn-cukorkát és karácsonyi csokoládé-figurákat. — Legnagyobb választék, legolcsóbb gyári árak. — TOSCA fióküzletében Bul. Reg. Ferd. No. 31., szintén gyári árak

Utlevélvizumok, C. F. R. bérletek
Külföldi utlevelek hosszabbítása

Künstler

vizum és utazási iroda
Telefon: 86.
Bucaresti megbízások érintéző helye.

Arad, Bulev. Regina Maria 24. (Meisl és Adler férfitulajdonosok)

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, december 18.

Bucuresti, 17. Szórakoztató zene. 18.30. Rádiózenekar. 21. Német-est Chebap zongoraművész nő játéka. 21.45. Tatuca énekesnő estje. 22.15. Hegedűjáték. — Belgrád, 19. Citerazene. 21. Könnyű zene. 22.10. Keringő. 23.10. Harmonikázás. — Berlin, 17.30. Szórakoztató zene. 19.50. Könnyű zene. Utána tánczene. — Leipzig, 17.30. Könnyű zene. 22.30. Schachtebeck-vonósnégyes játéka. Utána: Szórakoztató zene. Róma, 18.30. Házi zene. 22.02. Operaközvetítés valamelyik színházból, vagy a Studióból. — Wien, 21.45.

Német est. A wieni filharmonikusok hangversenye. — Budapest, 10.15. A m. kir. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 1. Déli harangszó. 1.05. Hangverseny. 5.10. Csermák Anna előadása: „Ötözködünk magyar izléssel“. 6. Szitnyay Zoltán elbeszélései: 1. Hét selmeci bányász. 2. Szép este volt. Felolvassa a szerző. 6.40. Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 8.25. Rádió amatőrposta. 9. Nemzetközi Rádió Unió Nemzeti Estek műsorozatában, Német Est, 10.50. Gramofonhangverseny.

CSÜTÖRTÖK, december 19.)

Bucuresti, 17. Rádiózenekar. 17.30. Rádiózenekar. 21. Opera-est. — Belgrád, 19. Grujics Ante cigányzenekara. 21. Tamburazene. 22.10. Gramofon. 23.10. Köny-

nyű zene. — Berlin, 19. Teazene; 20. Karének. Utána: Tánczene. Milano, 18. Kvintett Torinóból. 22.15—24.30. Vegyes hangverseny. Utána: Könnyű zene. — Wien, 21. Schönherr: „A tiro Judás“ című háromfelvonásos népdramája. Utána a Dostal-zenekar játéka. Budapest, 10.15. Hangverseny. 1. Déli harangszó. 1.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem, 1. Magyar dalok. 2. Dr. Parassin József főorvos: „A tuberkulózis“. 3. Magyar dalok. 6.10. Dr. Schmedhoffer Gyula: „A háziállatok ragados szája. és körümfájása“. 6.45. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 9. Kabaréelőadás a Studióban. 10.30. Hangverseny. Majd: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye.

APRÓ HIRDETÉSEK.

HÁZASSÁG.

SEBESTYÉN IMRE törvényesen bejegyzett irodája Budapest, Király-u. 51. díszkörtén és eredményesen közvetít házasságokat. Válaszbélyeg küldendő 10 lej.

FÉRJHEZMENNE erdélyi árvalány, földbirtokkal és készpénzzel. Címét, fényképét elküldi: Sebestyén Imre Budapest, Király-uca 51.

ALKALMAZÁS.

NEVELŐNŐ kerestetik urfi családhoz 7 éves fiú mellé az elemi iskola I. oszt. tárgyainak tanítására. Pályázatnak oklevéles tanítónők-németül tudók és zongorában jártasak első sorban vétetnek figyelembe Ajánlatok az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 6329

VAS., fűszer- és rövidáru szakmában jártas kereskedőseged január 1-i belépésre alkalmazást nyer. Amos Crainic cégnél Haimagiú, Jud Arad. 6349

Előkelő biztosító társaság keres elsőrendű képviselőt Arad és környékére. Cím Hadinger Timisara Bul. Regina Maria 8.

LAKÁS.

FÖTÉREN I. em 1 szobás konyhás lakás kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 200

KÉT szoba, konyha I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

FÖTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

FÖTÉREN kétszobából álló helyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmecéssé és ítszítóüzlet volt, azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

HAROM helyiségből álló gyárhelyiség garageval vagy anélkül olcsó kiadó. Bul. Carol 71. 6352

VÉTEL ÉS ELADÁS.

4000 LEJÉRT kapható antik, ujonnan restaurált szekrétes komód, antik zenélő órák, vitrinek, szekrétes komók, könyvszekrény, nagy álló villanylámpa, Biedermeier-szalokok, férfi- és női bundák, zongorák, háló-, ebédlő-, szalonberendezések, bőrgarnitúra, gyermekjátékok, festmények, gobelinok, girandók, különböző dísz tárgyak, márványszobrok, antik asztalok, ebédlő-székek, vázák, szőnyegek, szamovárok stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Arad. Str. Horia I. Széchenyi-uca. Neuman-palota. 1000

Tetőfedőcserepet,

használtat, épít

keresek megvételre.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 280

Salgóné bizományi üzlete

Arad, Strada Horia (Széchenyi-uca) 1. Neuman palota.

bizományba vesz és elad:

antik és modern butorokat, szőnyeget, dísz tárgyakat, órákat, porcellánokat, festményeket, complete szobaberendezéseket, szőrméket, férfi és női bundákat

PERZSASZŐNYEGEK, nutria-bunda, lábzsák, antik és modern butorok, ezüstök, dísz tárgyak, festmények eladók. „Ars“ bizományi üzlet Str. Eminescu 30. Ortutay-palota.

Szenzációs karácsonyi vásár Poppnernél v. Forrai u. 2.

Harisnyókban, kesztyűkben, szetteerek, puloverek, téli trikók, férfingek, nyakkendők, sálak és sapkákban. Nagy választék gobelin képekben és hozzávaló anyagokban.

A legmodernebb és vízvezeték javítások jutalmazott Lukács Str. Bratianu (Weitzer J.-uoca) 19. szám.

Nagy famegtakarítás szabadság-üzletében ZSIGMOND-féle kályhákna.

A fűtőtechnika csodája! Számos elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és megtekinthetőségét. A közlítő: HAMMER ZSIGMOND és FIA Aradban Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Soros Béni-tér)

Rádió készülékek

6-18 havi részletfizetésre kaphatók.

„SIRIUS“ Elektrotechnikai Vállalat

Arad, Str. Eminescu 1. (Deák F.) Fehér Kereszt-épület.

Reosz villanyégők!

beüzemeltetés teljesen újra. Eladunk egy évi részletre előleg nélkül is: gramofont, kerékpárt és motorkerékpárt. „MOTORICA“, v. Asztalos Sándor-u. 12.

Legszébben

fényez, mos, vasal:

Battinger Tepéz

gőzmosója Arad, v. Batthyány-u. 35.

bent az udvarban.

Arverési hirdetmény.

F. évi december hó 21-én délután 3 órakor Dr. Bogdan Virgil közjegyző irodájában (Arad, Str. Horia No. 2.) különböző értékű papírok és ékszertárgyak nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fognak adni. 6351

CSÖDHIRDETMÉNY.

1. Vb. Palcu Lázár csődtömegéhez tartozó mácsai nagy pince és szeszifőző, az összes berendezési tárgyakkal és felszerelésekkel 1930. évi január 1-től kezdődő 1 évi időtartamra 175.000 lej kikiáltási ár mellett ajánlati árverés útján bérbe adatik.

2. A vb. Palcu Lázár csődtömegéhez tartozó és Pankotán, a Főuccán levő házban egy korcsmahelyiség 1930. évi január 1-től számított 1 évre szintén ajánlati árverés útján 18.000 lej kikiáltási ár mellett bérbe adatik.

Zárt írásbeli ajánlatok mindkét helyiségre vonatkozólag 1929. évi december hó 23-án déli 12 óráig adandók be dr. Pap Tódor csődválasztmányi elnök irodájában Arad, Victoria Bank épület Buly. Reg. Ferdinand a kikiáltási ár 10%-nak megfelelő bánatpénzzel együtt. A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett ugyanott ugyanazonnap délután 5 órakor dönt, folytatlagos szöbeli árverést tartván a beérkezett ajánlatok felbontása után. A csődválasztmánynak jogában áll bármely ajánlatot visszautasítani vagy elfogadni.

Részletes árverési feltételek a benyújtási határidőig alulírott tömegmondnoknál megtekinthetők.

Dr. Hoffmann Lajos ügyvéd.

a vb. Palcu Lázár csődtömegmondnoka Arad, Str. Eminescu (Deák F.-uoca) 8. Telefon 833.

6350

Vashordók

angol kivitelben, egy lemezből préselve, 200 liter ürtartalommal, darabonként 1000 lejért kaphatók

Kálmán & Co.

Vashordó és Fémárugyárban, Aradon.

Nem létezik

szép karácsonyfa szalonnakörök akasztható díszek, Jux tárgyak nélkül.

Kaphatók: **WILD**

Bonboniereben — Minorita-palotában. Bukrászében — a lutheranus templommal szemben